

Určeno: všem pracovištím Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně

S m ě r n i c e č. 2/2007

k zabezpečení pronikání signálů, informací a ochrany osazenstva objektu při jeho zasažení výronem nebezpečných škodlivin

I.

Zabezpečení dosažitelnosti

1. Cílem je zajistit dosažitelnost vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců univerzity podílejících se rozhodující měrou na realizaci opatření na úseku pronikání signálů a informací při vyhlášení pohotovosti a při likvidaci následků velkých průmyslových havárií a živelných pohrom na teritoriu pracovišť univerzity.
2. Dosažitelnost v podmínkách univerzity představuje konkrétní a reálný přehled o místech pobytu vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců univerzity, a to jak v době pracovní a mimopracovní, tak i ve dnech pracovního volna i pracovního klidu, a prostřednictvím integrovaného záchranného systému navazuje na systém vyrozumění tak, aby univerzita mohla ve zkrácených časových limitech realizovat nutná opatření.
Přehled o místě pobytu vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců univerzity zařazených do systému dosažitelnosti je zpracován ve třech vyhotoveních:
 - vyhotovení č. 1 je uloženo na strážnici MZLU v Brně, Zemědělská 1, k dispozici pro svolavatele
 - vyhotovení č. 2 je uloženo na vrátnici areálu Pisárky
 - vyhotovení č. 3 je uloženo v dokumentaci krizového řízení.Kontrolu systému dosažitelnosti provádí rektor MZLU v Brně, nebo jím pověřená osoba.
3. O zařazení vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců univerzity do systému dosažitelnosti rozhoduje rektor tak, aby v případě potřeby, při realizaci systému dosažitelnosti měl k dispozici dostatečný a kompletní aktiv vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců univerzity pro zahájení zásadních opatření k zabránění účinků a následků živelných pohrom nebo velkých provozních havárií.
Do systému dosažitelnosti jsou trvale zařazeny osoby zastávající funkce rektora, prorektorů, děkanů, kvestora, ředitelů organizačních součástí, tajemníků fakult a referentů BOZP, PO a CO

II.

Systém vnitřního vyrozumění pro areál MZLU v Brně

Varování a vyrozumění o vnějším ohrožení předává Hasičský záchranný sbor města Brna nebo veřejné sdělovací prostředky.

Hasičský záchranný sbor předává vyrozumění telefonicky sekretariátu rektora MZLU v Brně nebo strážnici MZLU v Brně.

V případě přijetí této zprávy a po jejím telefonickém ověření postupují příjemci zprávy následovně:

Sekretariát rektora – předá zprávu	1. Audiovizuálnímu centru2. strážnici MZLU v Brně3. referátu BOZP, PO, CO4. ostatním celoškolským a rektorátním pracovištím
Strážnice MZLU – předá zprávu	1. Audiovizuálnímu centru2. sekretariátu rektora3. referátu BOZP, PO, CO

Audiovizuální centrum – přeruší vysílání a na všechny monitory Interního informačního systému zařadí vyzrozumění o vzniklé situaci.

Monitory jsou umístěny: vstupní prostory budov A, B, C, E, Q ediční středisko, rektor MZLU v Brně
Ústav vědecko-pedagogických informací

Strážnice MZLU v Brně po splnění přednostního vyzrozumění podává telefonicky následné vyzrozumění dle přiložené tabulky v tomto sledu:

1. vrátnice budovy A	kl. 5002, 5079
2. vrátnice budovy B	kl. 5003, 5080
3. sekretariát AF	kl. 3001
4. vrátnice budovy Q	kl. 2733
5. sekretariát budova T	kl. 4157
6. sekretariát budova D	kl. 3275

Příjemci zpráv vyzrozumívají všechny ústavy a pracoviště ve své budově.

Sekretariát v budově T vyzrozumí dále: budovu L kl. 5093
BZA tel.: 545223606

Sekretariát v budově D vyzrozumí dále: budovu O kl. 5156, 5070
budovu G kl. 5083
budovu F kl. 3024
budovu J kl. 2118, 2119
budovu N kl. 3196
budovu P kl. 4535
budovu R kl. 2949
budovu E kl. 5206

Pokud nebude možno doručit zprávu příjemcem telefonicky, zajistí příslušný příjemce předání zprávy spojkou z řad přítomných zaměstnanců nebo studentů.

III.

Ochrana osazenstva objektu při jeho zasažení výronem nebezpečných škodlivin

1) Zdroje možného ohrožení

Chemizací průmyslu došlo k rychlému růstu provozně používaných nebezpečných škodlivin s toxickými účinky. Jde především o chlor, amoniak, formaldehyd a kyanidy.

Na území města Brna se nacházejí objekty, jejichž zásoby představují až desítky tun těchto škodlivin. V případě havárií spojených s výronem těchto škodlivin je dosah působení až desítky kilometrů za příhodných podmínek pro šíření. V případě rozšíření havárie mimo hranice objektu s výronem nebezpečné škodliviny provádí příslušná opatření integrovaný záchranný systém.

Objekt	Zdroje nebezpečí	Ohrožující látka	Zóna	Při směru větru
MZLU v Brně, Zemědělská 1, 3, 5	Pivovar Starobrno	amoniak	zraňující	JZ
	Zimní stadion-Dobrovského	amoniak	smrtící	SZ
Koleje J. Taufera, J. Babáka 3/5	Pivovar Starobrno	amoniak	zraňující	J
	Zimní stadion- Dobrovského	amoniak	zraňující	JV
	Zimní stadion-Vodova	amoniak	zraňující	S
Koleje J. A. Komenského Kohoutova 3/11	Pivovar Starobrno	amoniak	zraňující	JZ
	Zimní stadion- Dobrovského	amoniak	zraňující	SZ
Správa kolejí a menz Palackého 26	Úpravna vody-Palackého vrch	chlor	zraňující	SZ
	Pivovar Starobrno	amoniak	zraňující	JZ
	Zimní stadion-Dobrovského	amoniak	zraňující	JV
	Zimní stadion-Vodova	amoniak	zraňující	SZ
Oddělení vnitřní správy Pisárky, Pisárecká 11	Sklad chloru-Pisárky	chlor	smrtící	SV
	Vodárna Pisárky-úpravna vody	chlor	smrtící	SV
	Pivovar Starobrno	amoniak	zraňující	V

2) **Vyhlašování poplachu**

Za okolností, kdy může dojít (případně dojde) k zasažení některého objektu univerzity nebezpečnými škodlivinami, vyhláší se pro osazenstvo poplach.

3) **Způsob vyhlášení poplachu**

V případě ohrožení nebo skutečného zasažení některého z objektů univerzity nebezpečnými škodlivinami se vyhláší poplach slovně, telefonicky, prostřednictvím uzavřeného televizního okruhu univerzity, příp. všemi dostupnými prostředky osobního styku.

Po vyhlášení poplachu všechny osoby zůstanou v budovách, v jednotlivých místnostech zavřou okna i dveře a budou se řídit dalšími pokyny, které jim předají veřejné sdělovacími prostředky.

4) **Zásady poskytování první pomoci**

První pomoc při inhalační expozici spočívá zejména v nutnosti zamezit další expozici (vyvést nebo vynést postiženého ze zamořeného prostoru). Dále je nutno oči, ústa a nosní dutinu propláchnout vodou, je-li postižený potřísněn, omýt zasažená místa vodou. Pokud postižený nedýchá, provést umělé dýchání a zajistit další ošetření odbornou lékařskou službou.

IV.

Evakuační plán MZLU v Brně

Základní informace pro zaměstnance univerzity v případě požáru jsou obsahem vstupního školení o požární ochraně a periodického školení uskutečňovaného každé dva roky. Další informace ve formě požárního evakuačního plánu jsou vyvěšeny v textové podobě při vstupu do jednotlivých budov MZLU v Brně.

Grafické znázornění evakuace je umístěno na každém patře jednotlivých budov. Požární evakuační plán MZLU v Brně je obsahem přílohy č. 1 této směrnice.

V.

Jak se chovat při mimořádných událostech

Veškeré informace pro obyvatelstvo provádí Hasičský záchranný sbor ČR; jsou uvedeny na stránkách www.mvcr.cz / hasici a některé příklady chování jsou obsahem přílohy č. 2 této směrnice.

VI.

Závěrečná ustanovení

- 1) Přílohami této směrnice jsou: Příloha č.1 - Požární evakuační plán
Příloha č.2 - Jak se chovat při mimořádných událostech
- 2) Touto směrnicí se ruší tyto předpisy MZLU v Brně:
 - Dosažitelnost vedoucích funkcionářů a pracovníků MZLU v Brně k zabezpečení pronikání signálů a informací, č.j. 203/1996
 - Plán ochrany osazenstva objektu při zasažení objektu výronem nebezpečných škodlivin ze dne 18. 11. 1992
 - Plán ochrany osazenstva objektu při radiační havárii jaderného energetického zařízení ze dne 18. 11. 1992
 - Plán ukrytí osazenstva VŠZ v Brně, areál Černá Pole ze dne 1. 4. 1986
 - Změna v umístění a počtu výdejních středisek prostředků individuální ochrany (PIO) na MZLU v Brně – Rozhodnutí rektora č. 12/1995 ze dne 23.6.1995, č.j. 1296/1995
- 3) Tato směrnice nabývá účinnosti dnem vydání.

Prof. Ing. Jaroslav Hlušek, CSc.
rektor MZLU v Brně

POŽÁRNÍ EVAKUAČNÍ PLÁN

objektů MZLU v Brně

Při vyhlášení požárního poplachu a v případě vzniku požáru požární technik nebo požární preventista řídí do příchodu požární jednotky hasební zásah a organizuje evakuaci osob a materiálu ve smyslu požárního evakuačního plánu.

Členové preventivní požární hlídky spolu se zaměstnanci postiženého pracoviště provádí hasební zásah přenosnými hasícími přístroji nebo vodou z hydrantů. Další člen preventivní požární hlídky oznamuje vznik požáru podle poplachových směrnic platných na MZLU (pokud toto již neučinil vedoucí pracoviště).

Hasičský záchranný sbor: tel. 150, 112

1. Místo, odkud je evakuace řízena :

- a) v době pracovní a výuky: vedoucí pracoviště, kde vznikl požár, spolu s požárním technikem a preventistou, organizují evakuaci osob a materiálu
- b) v době mimopracovní a noční: strážný konající službu

2. Stanovení odpovědné osoby, která řídí evakuaci: viz bod 1 /a/,/b/

3. Stanovení osob určených k uzavření a vypnutí médií a zařízení, zabezpečení proti havárii:

- a) v době pracovní a výuky: na pracovišti postiženém požárem určí odpovědnou osobu vedoucí pracoviště, na celém objektu pak provádí vypnutí médií a zařízení zaměstnanci střediska údržby Technického odboru – plyn a voda volat kl. 5084, el. proud volat kl. 5087
- b) v době mimopracovní a noční: strážný konající službu /duplikáty klíčů má na strážnici v určené skříňce/

4. Stanovení osob a prostředků, jež budou evakuaci provádět:

- a) v době pracovní a výuky: všichni zaměstnanci v postiženém objektu, zaměstnanci sousedních ústavů a pracovišť, případně studenti
- b) v době mimopracovní a noční: je-li výuka studenti, v době noční strážný

5. Stanovení evakuačních cest:

Evakuace z budov probíhá po vyznačených únikových cestách, požárních schodištích a vyznačenými únikovými východy. Tyto jsou označeny fotoluminiscenčním značením případně nouzovým osvětlením. Dále je v každém podlaží objektu vyvěšeno grafické znázornění evakuace.

6. Stanovení místa, kde se evakuované osoby, případně materiál soustředí:

Evakuované osoby a materiál se shromáždí na místě, kde nebudou ohroženy požárem a kouřem. Rovněž nesmí bránit zásahu jednotek HZS.

7. Stanovení osob, jež provedou kontrolu, že v prostoru ohroženém požárem nikdo nezůstal:

- a) v době pracovní a výuky: vedoucí pracoviště postiženého požárem s technikem požární ochrany a preventistou požární ochrany
- b) v době mimopracovní a noční: při výuce učitel, mimo výuku strážný

8. Stanovení osob poskytujících první pomoc osobám zraněným při požáru a evakuaci:

- a) v době pracovní a výuky: závodní lékař MZLU kl. 5067
- b) v době mimopracovní a noční: záchranná služba – tel.155, 112

9. Stanovení osob, které budou střežit evakuovaný materiál:

- a) v době pracovní a výuky: požárním technikem určená osoba z řad zaměstnanců MZLU v Brně
- b) v době mimopracovní: je-li výuka, strážným určená osoba z řad studentů, není-li výuka, strážný

Po příjezdu jednotky Hasičského záchranného sboru informuje technik požární ochrany, preventista požární ochrany (popř. příslušný vedoucí) o místě vzniku požáru, o jeho rozsahu, zda jsou v místě požáru výbušné látky nebo kovové láhve s technickými plyny, zda je ohrožen lidský život apod.

Každý vzniklý požár musí být také neprodleně hlášen p.rektorovi a požárnímu technikovi MZLU v Brně.

JAK SE CHOVAT PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH

- Chování při vzniku mimořádné události
- Tísňová volání
- Varování
- Improvizované ukrytí
- Evakuace
- Zásady pro opuštění bytu
- Evakuační zavazadlo
- Improvizovaná ochrana
- Povodeň
- Ochrana majetku při povodni
- Po povodni
- Požár
- Evakuace budovy při požáru
- Zavalení, zasypání
- Dopravní nehoda
- Únik nebezpečné látky
- Nález podezřelého zavazadla

Chování při vzniku mimořádné události

- Jste-li svědkem či účastníkem, potom ohlaste každou mimořádnou událost,
- mimořádnou událost oznamte na jednu z linek tísňového volání,
- jasně a stručně popište vzniklou událost,
- bez ohrožení vlastního života nebo úrazu prověřte bezprostřední situaci,
- poskytněte první pomoc postiženým, případně je přesuňte na bezpečné místo,
- vhodné je zajistit další charakteristické detaily události,
- můžete-li, zajistěte místo události proti jejímu šíření,
- je-li více svědků události, potom si rozdělte úlohy v péči o postižené, zabezpečení okolí a navigaci příjezdu záchranářů,
- po příjezdu záchranářů jim upřesněte situaci a informujte je o tom, co vše jste provedli, vyčkejte k případnému podání svědectví k mimořádné události.

Tísňová volání

Volání bez předvoleb z pevných i mobilních linek bez finanční úhrady

- **112** jednotné evropské číslo tísňového volání
- **150** hasiči
- **155** zdravotnická záchranná služba
- **158** policie
- **156** městská (obecní) policie (není ve všech městech a obcích)

Jak by mělo vypadat ohlášení mimořádné události:

- co se stalo (popis události, její charakter, počet postižených osob)
- kde se událost stala (přesná identifikace místa při volání)
- kdy se událost stala (jste-li bezprostředním účastníkem, není nutné)
- kdo podává zprávu a telefonní číslo, ze kterého voláte
- Nikdy nezavěšujte jako první, vyčkejte na případné upřesňující dotazy operátora tísňové linky a vždy vyčkejte na zpětné ověření, že se nejedná o „planý poplach“.

Varování

- K varování slouží především sirény, případně náhradní zvuková zařízení,
- varovným signálem je kolísavý tón sirény v délce 140 sekund, zpravidla 3krát opakovaný v asi 5minutových intervalech,
- elektronická siréna s hlasovou modulací či doplňkové zařízení (místní informační systém) mohou upřesnit důvod a místo varování,
- po varování co nejrychleji vyhledejte úkryt v budově,
- ukryjte se v budově, která vám poskytne zvýšenou ochranu a při cestě do úkrytu prověřte, zda lidé ve vašem okolí slyšeli signál a reagují na varování,

- zapněte a poslouchajte rádio nebo televizi, které informují o důvodu varování a způsobu správného chování v dané situaci,
- v případě potřeby si připravte prostředky improvizované osobní ochrany (viz improvizovaná ochrana),
- provozuschopnost sirén je ověřována zpravidla každou první středu v měsíci ve 12 hodin. Zkušební tón trvá 140 sekund nepřerušovaným tónem.

Improvizované ukrytí

- Ukryjte se v místě, kde Vás zastihlo varování, dopravním prostředkem urychleně dojeďte k nejbližšímu místu ukrytí v budově,
- malá prodyšnost stavebních materiálů budov výrazně sníží účinky zamoření ve srovnání s volným prostorem,
- ochranné vlastnosti se zvýší uzavřením oken a dveří, oblepením páskou, zavřením větrání a vypnutím klimatizace, utěsněním průduchů budovy – klíčové dírky, výřez poštovní schránky, větrání spížíren a odsavače par,
- optimální místo pro ukrytí je v odvrácených prostorách od úniku nebezpečné látky, v centrálních místnostech oproti obvodovým,
- zabezpečte si poslech rádia a televize, případně hlášení pokynů v místě.

Evakuace

- Evakuace je způsob ochrany, kterým se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, technických zařízení a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, kde je zajištěno v první řadě náhradní stravování a ubytování pro evakuované obyvatelstvo, ustájení pro zvířata a uskladnění věcí. Dále jsou zajišťována nezbytná opatření pro nouzové přežití.

Co dělat, když bude nařízena evakuace

- Informace o evakuaci, o tom, co se stalo, co dělat dále, uslyšíte v mimořádných zpravodajstvích hromadných informačních prostředků,
- dodržujte zásady pro opuštění bytu, připravte si evakuační zavazadlo a včas se dostavte na určené místo, kde se nechte zaregistrovat,
- dodržujte pokyny orgánů zabezpečujících evakuaci.

Zásady pro opuštění bytu

- Uhasťte otevřený oheň v topidlech, vypněte elektrické spotřebiče (mimo ledničky a mrazničky), uzavřete přívod vody a plynu, odpojte anténní svody,
- ověřte, zda i sousedé vědí, že se mají evakuovat,
- dětem vložte do kapsy oděvu cedulku se jménem, adresou a spojením na rodiče,
- vezměte si s sebou domácí zvířata (kočka, pes), ostatní domácí a hospodářská zvířata, včetně exotických zvířat, ponechejte doma a dobře je předzásobte vodou a krmivem zhruba na týden,
- vezměte evakuační zavazadlo, uzamkněte byt (dům), na dveře dejte vývěsku, kdo, kdy a kam se evakuoval a popř. kde jsou umístěna hospodářská zvířata,
- pěšky, MHD nebo vlastním dopravním prostředkem se přesuňte na určené evakuační středisko, kde vám sdělí (pokud to již není známo) místo, kam budete evakuováni,
- rozhodnete-li se evakuovat samostatně např. autem (na chatu, chalupu, k příbuzným apod.), oznamte toto rozhodnutí s udáním adresy přechodného pobytu a spojení, kde můžete být informován o možnosti návratu apod.,
- dodržujte stanovené evakuační trasy,
- po povoleném návratu zkontrolujte stav majetku, zaregistrujte případné škody a ztráty.

Evakuační zavazadlo

- Podle možností, času na přípravu a způsobu přepravy si vezměte přiměřené množství zásob k životu mimo domov,
- osobní doklady, psací potřeby a dopisní obálky se známkami,
- léky a zdravotní pomůcky (osobní léky, obvazy a další vybavení běžné lékárničky), příp. brýle ke čtení,
- cennosti (peníze, vkladní knížky, cenné papíry, smlouvy o stavebním spoření, penzijním a životním připojištění, platební karty apod.),
- sezonní oblečení (náhradní oděv, prádlo, obuv, pláštěnka),
- přiměřenou zásobu prostředků osobní hygieny a hygienických potřeb,
- spací pytel (přikrývky), karimatku nebo nafukovací lehátko,
- jídelní nádobí, potřeby na šití, kapesní nůž, otvírač na konzervy,
- základní (trvanlivé) potraviny na 2 až 3 dny, včetně nápojů,

- kapesní svítilnu + náhradní baterie, svíčky, zapalovač nebo zápalky,
- mobilní telefon + nabíječku, popř. náhradní baterii,
- doporučuje se přenosný rozhlasový přijímač + náhradní baterie, píšťalka, předměty pro vyplnění dlouhé chvíle (např. stolní společenská hra, knížka),
- pro případ evakuace osoby s jejím domácím zvířetem zdravotní průkaz domácího zvířete a vhodný obal nebo jiné zabezpečení pro převoz,
- vše uložte do batohu či kufru, dětem označte jmenovku (případně i je samotné označte jménem a adresou).

Improvizovaná ochrana

- Máte-li podezření na zamoření, potom použijte i tu nejjednodušší ochranu k přesunu na bezpečnější místo – zadržte dech, zavřete oči, chraňte si ústa a nos přiloženou dlaní,
- obličejovou roušku k překrytí nosu a úst vytvořte z přeloženého kapesníku (froté ručník, utěrka, překládaný toaletní papír, ubrousky, které navlhčete čistou vodou),
- oči chraňte uzavřenými brýlemi těsnícími na obličej, dále si nasadte čepici do čela, neprodyšnou přilbu, klobouk, šátek, šálu nebo kuklu,
- tělo ochraňte nepropustným, omyvatelným a splývavým oděvem s kapucí, nejlépe z několika vrstev, doplněným rukavicemi a vysokou gumovou nebo koženou obuví (igelitovými návleky),
- rukávy a nohavice utěsněte podvázáním,
- vytvoření improvizované ochrany z dostupných prostředků je lepší než žádná ochrana.

Povodeň

- Informujte se na obecním úřadě, zda se vaše obydlí, chata, zahrada či pozemek nenachází v záplavovém území či v území ohroženém zvláštní povodní. Dále se informujte o obcí zřizovaných evakuačních zařízeních, o případné humanitární pomoci a způsobu varování a informování obyvatelstva při povodni,
- ujasněte si možné ohrožení zdraví a životů rodiny, svého obydlí, domácích zvířat v případě reálné hrozby z přirozené a zvláštní povodně a přijměte vlastní opatření, mějte plán,
- i předem si připravte těsnicí materiál (folie, desky, ucpávky kanalizace, pytle na písek) na utěsnění nízko položených dveří, oken, odpadních potrubí, atd. a potřebného nářadí a vyzkoušejte si jejich montáž a funkčnost,
- povedte povodňovou prohlídku kolem svého obydlí, chaty a pozemku a zajistěte, aby neupevněný materiál, ploty, boudy a další překážky nebránily volnému průtoku vody a netvářely druhotné hrázky a ucpávky vodního toku,
- buďte v pohotovosti, trvale sledujte předpovědi počasí, pokyny povodňových orgánů obce, stav hladiny vodního toku a rybníka, přehradu (může-li vás ohrozit) a řiďte se příkazy povodňových orgánů obce, policie a záchranářů,
- v případě zaplavování domu a nevládní ochrany vlastní silou a prostředky včas požádejte o pomoc povodňový orgán obce,
- nezůstávejte v místě, kde byste mohli ohrozit život svůj a svých blízkých,
- pamatujte, že povodňový orgán obce ve svých územních obvodech organizuje, řídí, koordinuje a ukládá opatření na ochranu před povodněmi a v případě potřeby může i od vás při povodních požadovat osobní a věcnou pomoc.

Ochrana majetku při povodni

- Vyvezte vozidlo z garáže, doplňte pohonné hmoty a zaparkujte ho mimo záplavové území, nebudete-li jej využívat při evakuaci,
- připravte si evakuační zavazadla pro celou rodinu a vozidlo, budete-li ho využívat při evakuaci,
- přestěhujte potraviny, oblečení, nábytek, stroje a zařízení, suroviny a další materiály ze zaplavených do výše položených míst, nebo do vyšších pater budovy,
- odvezte nebo nezávadně zlikvidujte nebezpečné látky,
- zajistěte ochranu domácímu a hospodářskému zvířectvu vyvedením nebo umožněním opuštění míst ustájení v případě nedostatku času,
- při zaplavování budovy nebo i po přerušení dodávky vypněte přívod elektrického proudu, uzavřete hlavní přívod plynu a vody,
- zbytečně neriskujte, jedněte v klidu a s rozvahou.

Po povodni

- Nechejte si zkontrolovat stav obydlí, zejména statiku, rozvody a kanalizaci,
- zlikvidujte vodou kontaminované potraviny, plodiny a uhynulé zvířectvo a dodržujte základní hygienická pravidla,

- při obnově studní a zdrojů pitné vody se řiďte pokyny odborníků, nepijte vodu z místních zdrojů, dokud nebude prověřena její kvalita,
- kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod,
- pokud možno se aktivně zapojte při likvidaci následků povodní,
- jednejte s rozvahou, pomáhejte sousedům, starým a nemocným lidem,
- dodržujte pokyny územně příslušných správních úřadů,
- dbějte dodržování hygienických zásad při pracích na území zasaženém povodní a nechejte si řádně ošetřit každé otevřené zranění,
- informujte se o místech humanitární pomoci a v případě stavu nouze si vyžádejte finanční, materiální, psychologickou nebo sociální pomoc.

Požár

- Skladujte hořlavé, výbušné a toxické látky pouze v určených množstvích a prostorách, mimo společné prostory obytných domů,
- buďte vybaveni funkčními jednoduchými hasebními prostředky,
- mějte vždy volné, případně označené únikové cesty,
- vznikne-li požár, okamžitě jej uhasťte nebo zamezte jeho rozšíření,
- proveďte nutná opatření pro záchranu ohrožených osob,
- neodkladně ohlaste zjištěný požár na telefonní číslo 150 nebo 112,
- zabezpečte uzavření přívodu plynu a vypnutí elektrické energie,
- co nejrychleji opusťte objekt, ve kterém hoří,
- při hašení plošného požáru dbějte na to, aby vám nezamezil ústupovou cestu,
- po příjezdu hasičů podejte veliteli zásahu informaci o situaci včetně údajů o specifikách hořícího objektu a okolí, poskytněte osobní pomoc.

Evakuace budovy při požáru

- Požární poplach se vyhláší úderem na kovové předměty nebo voláním „HOŘÍ“,
- vezměte s sebou jen nejn nutnější věci (doklady, léky, peníze),
- vytvořte si roušku z navlhčené textilie a případně si vezměte namočený kabát či deku přes hlavu, při odchodu z hořícího objektu se pohybujte co nejbliže u země,
- nesnažte se překonávat již požárem zasažené a zakouřené prostory,
- nemůžete-li již opustit objekt, uzavřete se v místnosti bez větrání, utěsněte okna a dveře (nejlépe mokřím ručníkem, dekou) a upozorněte na sebe hasiče máváním za oknem či vyvěšením bílé látky či prostěradla,
- prověřte, zda se v ohroženém prostoru nenacházejí osoby a zvířata; pokud ano, pokuste se zabezpečit jejich vyvedení nebo si zapamatujte, kde se nacházejí a řekněte to následně záchranářům,
- shromážděte všechny osoby na bezpečném místě mimo ohrožený prostor.

Zavalení, zasypaní

- Přestože je zemětřesení či rozsáhlý sesuv nepravděpodobný, může nastat sesutí budovy po výbuchu, dlouhém dešti apod., sledujte příznaky v okolí: trhliny na budovách, záchvěvy a pohupování podloží, neobvyklé zvuky a dunění, neklidné chování zvířat a jejich úprk do okolí,
- v případě počínajících otřesů se snažte co nejrychleji dostat k nosné zdi, kde je stabilita stavby největší; nesbíhejte po schodišti, nejezděte výtahem,
- po ukončení sesuvu se nejdříve důkladně zorientujte, snažte se vyprostit z trosek svépomocí či dostat se do míst, kde na sebe můžete upozornit okolí,
- při pohybu v troskách sledujte, zda nenarušíte stabilitu uvolněných zdí, stropů a zejména schodišť,
- nemůžete-li se vyprostit vlastními silami, upozorněte okolí křikem, poklepením na kovové předměty nebo vyvěšením látky jako praporu,
- jako pomocník při vyprošťování pamatujte, že nejdůležitější je průzkum situace a zabezpečení trosek, potom systematické prohledávání,
- při pobytu v horách může dojít k zasypaní sněhovou lavinou: v menší lavině se snažte udržet roztažením rukou a nohou jako při plavání na jejím povrchu,
- jste-li zasypáván, potom si chraňte hlavu a obličej, zaujměte polohu „do klubička“ a snažte se orientovat, kde je „nahore“ a „dole“,
- nemůžete-li se sám vyprostit, potom se snažte klidně dýchat a vyčkat na záchranáře.

Dopravní nehoda

Jste-li účastníkem nebo svědkem dopravní nehody proveďte základní úkony:

- zabezpečte, aby všichni účastníci nehody, u kterých to jde, opustili vrak i vozovku,
- zajistěte provoz na komunikaci tak, aby nedošlo k řetězení nehody,
- přivolejte pomoc,
- vyprošťujte postižené sám nebo s pomocníkem s ohledem na možné poranění páteře,
- je-li osoba zaklíněna, násilím ji nevyprošťujte,
- zabezpečte vrak proti dalšímu poškození: zejména požár, výbuch, zkrat elektroinstalace, potopení do vody,
- shromážděte účastníky nehody mimo rizikový prostor,
- při poskytování první pomoci se soustřeďte na základní životní funkce (vědomí, dýchání a krevní oběh),
- v bezpečné vzdálenosti pro zastavení označte místo havárie, zajistěte stopy pro vyšetření jejich příčin,
- nezapomeňte na pomoc zvířatům, zejména k jejich uklidnění,
- zabezpečte majetek, případně náklad před poškozením a zcizením,
- zabezpečte identifikaci účastníků a svědků nehody.

Únik nebezpečné látky

- Nebezpečné látky jsou klasifikovány podle jednotné mezinárodní databáze číselnými kódy či bezpečnostními značkami na obalu,
- k úniku dochází většinou chybou obsluhy, poruchou technologie výroby, při skladování a přepravě, jako druhotný následek živelní pohromy,
- při úniku opusťte co nejrychleji nebezpečný prostor (místo úniku a závětrný prostor) směrem proti větru či kolmo na směr přízemního větru,
- ukryjte se v budově, uzavřete se v odvrácené místnosti, můžete-li výše nad klesající mlhou a dýmem (stoupající těkavé látky již nemají účinnou koncentraci),
- utěsněte okna, dveře, větrací otvory, ventilaci apod.,
- oznamte únik na tísňovou linku 150 nebo 112,
- zachovejte klid a rozvahu, zbytečně nepobíhejte a nenamáhejte se,
- pomozte ostatním k účinnému ukrytí, zejména dětem a starým osobám,
- máte-li potíže, použijte improvizovanou individuální ochranu a provádějte částečnou dekontaminaci,
- poslouchajte rozhlas, televizi či místní hlášení o situaci,
- řiďte se pokyny zasahujících složek pro další postup činnosti.

Nález podezřelého zavazadla

- Pokud to je možné, zachovejte v co nejvyšší míře klid,
- s podezřelým předmětem nehýbejte, neotvírejte ho a nedotýkejte se ho,
- neodbornou manipulací by mohlo dojít k výbuchu, šíření nebezpečných látek nebo ke ztrátě kriminalistických stop (otisky prstů, stopy DNA),
- obraťte se na tísňovou linku 112 a řiďte se pokyny operátora,
- předmět operátorovi tísňové linky co nejlépe popište (vzhled, nápisy, chemické značky či číslice na obalu),
- na podezřelý předmět upozorněte i ostatní v okolí nálezu.